

Омӯзиши ҳифзи ҳамгироёнаи растаниҳо Ҷиҳати баланд бардоштани ҳосилнокии зироатҳо

Омӯзиши ҳифзи ҳамгироёнаи растаниҳо Ҷиҳати баланд бардоштани ҳосилнокии зироатҳо

Муассисаи давлатии “Рушди соҳибкорӣ дар соҳаи кишоварзӣ” дар якҷоягӣ бо Созмони озуқаворӣ ва кишоварзии Созмони Милали Муттаҳид (FAO) имрӯз (23.01.2025) дар доираи лоиҳаи «Баланд бардоштани устувори кишоварзӣ» омӯзиши серӯзаро оид ба ҳифзи ҳамгироёнаи растаниҳо ба анҷом расонд.

Ҳифзи ҳамгироёнаи растаниҳо стратегияи муҳими рушди устувори кишоварзӣ ва афзоиши устувори системаҳои кишоварзӣ мебошад, ки дар саросари ҷаҳон ҳамчун стратегияи муассир барои нигоҳ доштани солимии зироат эътироф гардида, як қатор усулҳои биологӣ, механикӣ ва кимиёвиро муттаҳид намуда, ба механизмҳои табиӣ коҳиши зарари ҳашаротҳои зараррасон, ҳифзи муҳити зист ва саломатии инсон афзалият медиҳад.

Дар Тоҷикистон, ки соҳаи кишоварзӣ дар иқтисодиёт нақши муҳим дорад, ҷорӣ намудани таҷрибаҳои ҳифзи ҳамгироёнаи растаниҳо Ҷиҳати баланд бардоштани ҳосилнокии зироатҳо, коҳиш додани вобастагӣ ба пестисидҳои кимиёвӣ зараровар ва таъмини амнияти озуқаворӣ дарозмуддат зарур аст.

Омӯзиш, ки дар пойтахт, дар шаҳри Душанбе баргузор гардида, аз як силсила презентатсияҳо (рунамо) иборат буд, ки доираи васеи мавзӯҳои муҳимро барои татбиқи стратегияҳои ҳифзи ҳамгироёнаи растаниҳоро фаро мегирифт. Мавзӯҳо аз ҷузъҳои асосӣ ва принципҳои ҳифзи ҳамгироёнаи растаниҳо, намунаҳои татбиқи бомуваффақи ҳифзи ҳамгироёнаи растаниҳо дар сатҳи байналмилалӣ, равиши системавии ҳифзи ҳамгироёнаи растаниҳо ва

усулҳои татбиқи ҳифзи ҳамгироёнаи растаниҳо дар хоҷагиҳо иборат буданд.

Чорабиниҳои мазкур барои мутахассисони соҳаи муҳофизати растаниҳо махсусан Муассисаи давлатии муҳофизати растаниҳо ва химикунони кишоварзии Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шотемур роҳандозӣ гардида буд. То тавонанд мутахассисон бо истифода аз технологияҳои муосир донишу малакаи хешро боз ҳам мукамал гардониданд, дар оянда татбиқи илмро дар амал ҷорӣ намоянд.

Дар фарқом чорабиниҳои омӯзишӣ иштирокчиён – мутахассисони соҳаро бо сертификат сарфароз гардониданд.

Дастгирии хоҷагиҳои деҳқонии ниёзманд дар шаҳри Душанбе

Дастгирии хоҷагиҳои деҳқонии ниёзманд дар шаҳри Душанбе

Рушди соҳаи кишоварзӣ яке аз самтҳои афзалиятноки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб рафта, аҳолиро бо озуқа, саноатро бо ашёи хом ва беҳдошти вазъи иқтисодии мардумро таъмин менамояд.

Бо дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Муассисаи давлатии “Рушди соҳибкорӣ дар соҳаи кишоварзӣ” дар доираи лоиҳаи “Баланд бардоштани устувори кишоварзӣ” ҷиҳати беҳтар намудани заминаи моддию техникий хоҷагиҳои ниёзманди Ҷумҳурӣ соли ҷорӣ 150 адад тракторҳои хурдҳаҷм, бо ядакҳояшон ва 250 адад мотоблок бо ядакҳо, кулӯрмайдакунак (фрейзер), картошкашинонаку картошкаканак ва таҷизоти шудгоркунанда дар миқёси Ҷумҳурӣ дасраси хоҷагиҳои ниёзманд гардида истодааст.

Айни ҳол дар қатори дигар шаҳру ноҳияҳои кишвар ин иқдом дар хоҷагиҳои ниёзманди шаҳри Душанбе амалӣ гардида истодааст.

Дар маросими супоридани машинолотҳои кишоварзӣ Сардори Раёсати кишоварзии Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе Эмомзода Иззатулло, корманди Муассисаи давлатии “Рушди соҳибкорӣ дар соҳаи кишоварзӣ” ва мудирони бахши кишоварзии ноҳияҳои Исмоили Сомонӣ, Сино, Фирдавсӣ ва Шохмансури шаҳри Душанбе иштирок намуданд.

Зимни суҳанронӣ аз ҷониби масъулин оид ба дастгириҳои ҳамешагии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҷиҳати рушди соҳа ва таъминоти моддиву техникий хоҷагиҳо ҳарф зада, оид ба истифодаи самараноки обу замин, баланд бардоштани

ҳосилнокӣ, бо истифода аз технологияи муосир рӯёнидани се чор ҳосил ва таъмини дигар хоҷагиҳо бо тухмиҳои хушсифат маслиҳатҳои муфид доданд.

Имрӯзҳо кишоварзон (Баҳрагирандагони лоиҳа) аз дастгириҳои пайвастаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қаноатманд гардида, тасмим гирифтаанд, ки барои афзун гардонидани ҳосилнокии зироатҳои кишоварзӣ камари ҷиммат баста, барои таъмини амният озуқаворӣ аҳолии кишвар низ саҳмгузор мебошанд.

Айни ҳол тақсимоти дар миқёси Ҷумҳурӣ бо маром идома дошта, мутахассисон кӯшиш менамоянд, ки техника ва мошинолотӣ кишоварзиро ҳарчи зудтар дастрасӣ хоҷагиҳои ниёзманд гардонанд то онҳо тавонанд корҳои саҳроиро бо техникаҳои нав оғоз намоянд.

Ташрифи мушовири байналмилалӣ оид ба рақамикунонии самти харитасозии замин

Ташрифи мушовири байналмилалӣ оид ба рақамикунонии самти харитасозии замин

Бо дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон имрӯзҳо соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқ махсусан соҳаи кишоварзӣ низ давра ба давра рушд намуда, ба дастовардҳои назаррас ноил гардида истодааст.

Муассисаи давлатии “Рушди соҳибкорӣ дар соҳаи кишоварзӣ” дар доираи лоиҳаи “Баланд бардоштани устувори кишоварзӣ” ҷиҳати таҳкими иқтисодии соҳаи кишоварзӣ пайвасти тадбирҳои зарурӣ меандешад.

Ҳафтаи ҷорӣ дар доираи компоненти 3 – и лоиҳаи “Баланд бардоштани устувори кишоварзӣ” мушовири байналмилалӣ ҷаноби

Мехмет Эрдогду ташриф оварданд.

Мақсади ташрифи мушовири байналмилалӣ аз санаи 13 то 16 -уми январи соли 2017-и ҷорӣ ба роҳ мондани рақамикунонии соҳаи харитасозии замин, тавассути сармоягузорӣ ба кӯмаки техникӣ, хариди таҷҳизоти зарурӣ, таъмини барномаҳо ва рақамикунонии иттилооти харитаи замин ва хок мебошад.

Сараввал аз ҳолати кунунии озмоишгоҳҳо ва самти харитасозии Институти хокшиносӣ ва агрохимияи АИКТ дидан намуда, сипас мулоқоти корӣ бо роҳбарияти институт ва якқатор кормандони соҳа анҷом дода шуд.

Дар рафти мулоқот масъалаҳо оид ба таҷрибаҳои ҷорӣ харитасозии хок, гузаронидани таҳлили техникӣ ва потенциали муассисаи илмӣ таҳлилҳо, таҳияи нақшаи баланд бардоштани иқтидор дар харитасозии хок, шартҳои техникий рақамикунонии харитаҳои хок дар асоси талаботи лоиҳа ва муайян намудани таҷҳизоти зарурӣ барои пешбурди кор мавриди баррасӣ қарор гирифт.

Оғози корҳои пармакунии чоҳи амудӣ дар МД “Навъсанҳои зироатҳои кишоварзӣ ва муҳофизати навъҳо” дар в. Суғд

Оғози корҳои пармакунии чоҳи амудӣ дар Муассисаи давлатии “Навъсанҳои зироатҳои кишоварзӣ ва муҳофизати навъҳо” дар в. Суғд

Яке аз самтҳои афзалиятноки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ин рушди бемайлони соҳаҳои гуногуни кишвар ба ҳисоб рафта, барои амалишавии татбиқи нақшаҳои он пайваста таваҷҷӯҳи беандоза зоир менамоянд.

Бо дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Муассисаи давлатии “Рушди соҳибкорӣ дар соҳаи кишоварзӣ” дар доираи лоиҳаи “Баланд бардоштани устувории кишоварзӣ” аз моҳи январӣ

соли қорӣ корҳои пармакунии чоҳи амудӣ барои обёрии заминҳои Муассисаи давлатии “Навъсанҷии зироатҳои кишоварзӣ ва муҳофизати навъҳо” дар ноҳияи Б.Ғафуров-и вилояти Суғд оғоз ёфта бо муваффақият амалӣ гардида истодааст.

Санаи 14.01.2025 дар муассисаи мазкур аз тарафи мутахассисони Муассисаи давлатии “Рушди соҳибкорӣ дар соҳаи кишоварзӣ” бо иштироки кормандони муассиса ва коргароне, ки ба корҳои пармакунии чоҳи амудӣ Ҷалб мегарданд Ҷаласаи Ҷамъиятӣ оид ба ҳангоми банақшагирӣ ва иҷроиши корҳои пармакунии чоҳи амудӣ, барои обёрӣ намудани заминҳои муассиса баргузор карда шуд.

Дар рафти Ҷаласа мутахассисони Муассисаи давлатии “Рушди соҳибкорӣ дар соҳаи кишоварзӣ” дар вилояти Суғд Ҷиҳати иҷроиши нақшаи идоракунии муҳити зист бо дарназардошти фикру мулоҳизаҳо ва пешниҳодҳои тарафҳои манфиатдор, натиҷаҳои арзёбии таъсир ба муҳити зист, тибқи талаботҳои стандартҳои иҷтимоиву экологӣ Бонки Ҷаҳонӣ, риояи қоидаҳои беҳдоштиву санитарӣ, техникаи бехатарӣ, иҷроиши талаботҳои меъёрҳои амалкунандаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон маълумотҳо пешниҳод намуда, ҳамчунин маълумотҳои муфассал роҷеъ ба механизми баррасии арзу дархостҳо пешкаши онҳо гардониданида шуд.

Тақсимоти техника ва мошинолотҳои кишоварзӣ ба хоҷагиҳои ниёзманди кишвар

**Тақсимоти техника ва мошинолотҳои кишоварзӣ ба хоҷагиҳои
ниёзманди кишвар**

Бо дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Муассисаи давлатии “Рушди соҳибкорӣ дар соҳаи кишоварзӣ” дар доираи лоиҳаи “Баланд бардоштани устувори кишоварзӣ” соли Ҷорӣ якқатор тракторҳои хурдҳаҷм бо ядакҳо ва мотоблок бо таҳизотҳои харидорӣ намуда, дастраси хоҷагиҳои ниёзманди кишвар мегардонад.

Муассиса ин иқдомро бо дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пайваста роҳандозӣ намуда, барои осон кардани кори кишоварзон ва рушди соҳаи кишоварзӣ ҳамеша тадбирандешӣ менамояд.

Дар марҳалаҳои қаблӣ тақсимоти техникаҳои калонҳаҷму тавоноии

зиёддошта (тракторҳои гуногун) бо ядак ва таъхизотхояшон, автомашинаҳо ва дигар машинолотҳои калонҳаҷми соҳаи кишоварзӣ барои корҳои саҳроӣ ба муассисаҳои илмӣ таълимӣ, ниҳодҳои Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияҳои илмҳои кишоварзии Тоҷикистон ва хоҷагиҳои ниёзманду тухмипарварию кишвар амалӣ гардид.

Дар марҳилаи навбати тақсими техникаҳо ба хоҷагиҳои ниёзманди Ҷумҳурии пешбинӣ гардида, 150 адад тракторҳои хурдҳаҷм, 150 адад ядаки хурд, 250 адад мотоблок бо ядакҳо, кулӯрмайдакунак (фрейзер), картошкашинонаку картошкаканак, дар миқёси Ҷумҳурии дасраси хоҷагҳои ниёзманд гардида истодааст.

Айни ҳол тақсими дар миқёси Ҷумҳурии бо маром идома дошта, мутахассисон кӯшиш менамоянд, ки дар рӯзҳои наздик тақсими онҳоро ба анҷом расонанд то ки баҳрагирандагони лоиҳа тавонанд корҳои саҳроиро бо техникаҳои нав оғоз намоянд.

Имрӯзҳо кишоварзон (Баҳрагирандагони лоиҳа) аз дастгириҳои пайвастаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қаноатманд гардида, тасмим гирифтаанд, ки барои афзун гардонидани ҳосилнокии зироатҳои кишоварзӣ камари ҳиммат баста, барои таъмини амният озуқаворӣ кишовар низ саҳмгузор мебошанд.

Натиҷаи фаъолияти Ташкилоти Ҷамъиятии «Авесто» дар доираи лоиҳа

Натиҷаи фаъолияти Ташкилоти Ҷамъиятии «Авесто» дар доираи лоиҳа

Бо дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Муассисаи давлатии “Рушди соҳибкорӣ дар соҳаи кишоварзӣ” дар доираи зеркомпонети 3,4-и (беҳтар намудани ғизо) лоиҳаи “Баланд бардоштани устувори кишоварзӣ” барои солимгардонӣ ва ҳифзу ниғаҳдории аҳоли махсусан модару кӯдак, соли сипаригардида маводҳои тиббӣ аз қабилӣ витаминҳо ва микронутриентҳо аз хориҷи кишвар ба Ҷумҳурӣ ворид намудааст.

Муассисаи давлатии “Рушди соҳибкорӣ дар соҳаи кишоварзӣ” дар якҷоягӣ бо Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи интиқоми аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон то имрӯз якқатор чорабиниҳо баргузор

намуда, айни ҳол тақсимоти маводҳои тиббӣ (витаминоҳо ва микронутриентҳо) дар миқёси Ҷумҳурӣ бо маром идома дошта, корҳои фаҳмондадиҳӣ аз ҷониби Ташкилоти Ҷамъиятии «Авесто» баргузор гардида, истодааст.

Вобаста ба ин масъала санаи 09 январи соли Ҷорӣ дар муассиса Ҷаласаи корӣ оид ба натиҷаи фаъолияти Ташкилоти Ҷамъиятии «Авесто» дар соли 2024 баргузор гардид.

Дар кори Ҷаласа кормандони Ташкилоти Ҷамъиятии «Авесто» ва мутахассисони Муассисаи давлатии “Рушди соҳибкорӣ дар соҳаи кишоварзӣ” иштирок намуданд. Роҷае ба масъалаи аввали рӯзнома роҳбари Ташкилоти Ҷамъиятии «Авесто» Абдуллоева Фируза Ғаниевна оид ба воридот ва тақсимоти маводҳои тиббӣ дар миқёси Ҷумҳурӣ, таҳия ва нашри маводҳои иттилоотӣ, корҳои таблиғотӣ тавассути ВАО, баргузор намудани мизҳои мудаввар ва семинарҳои машваратӣ миёни аҳоли тавассути рӯнамо маърузаи пурмуҳтаво намуд.

Сипас аз якқатор иштирокчиён оид ба масъалаи мазкур баромадҳо намуданд.

Мониторинги амборҳои тухмии хоҷагиҳо дар вилояти Суғд

Мониторинги амборҳои тухмии хоҷагиҳо дар вилояти Суғд

Ҷамасола Муассисаи давлатии “Рушди соҳибкорӣ дар соҳаи кишоварзӣ” бо дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи лоиҳаи “Баланд бардоштани устувори кишоварзӣ” пеш аз муҳлати кишти зироатҳо тухмиҳои хушсифату серҳосил ва ба шароити иқлим мутобиқро дастраси кишоварзон (баҳрагирандагони лоиҳа) менамояд, то онҳо дар амборҳои хоҷагиҳо нигоҳдорӣ

карда, сари вақт кишти ин гуна зироатҳоро ба роҳ монанд.

Мутахассисони муассиса ҳафтаи ҷорӣ аз ҳолати амборҳои баҳрагирандагони лоиҳа кооперативи тижорати «Чоркуҳ», «Овчи Гончӣ», хоҷагиҳои деҳқонии «Равшанбек», «Додоев» ва «Хуҷаҳо» дар вилояти Суғд дидан намуданд. Дар қисме аз амбори хоҷагиҳо тухмиҳое, ки аз ҷониби лоиҳа дастрасгардида ва истеҳсоли хоҷагиҳо буд онҳо дар ҳарорати мутадил, алоҳида, дар ҷои хушк ва дар болои тахтаҳо (падон) нигоҳдорӣ карда шудаанд.

Хушбахтона қисми зиёди роҳбарони хоҷагиҳо тухмиҳои зироатҳои кишоварзиро дар амборҳо дуруст нигоҳдорӣ намуда, барои кишт омодагӣ дида истодаанд. Онҳо медонанд, ки дар ҳолати нодуруст нигоҳдорӣ намудани тухмӣ дар амборҳо қобилияти сабзиши он паст гардида, ҳатто ба талафёбӣ бурда мерасонад.

Он хоҷагиҳое, ки ба қоидаҳои одитарини нигоҳдори тухмӣ риоя накарда буданд аз ҷониби мутахассисони соҳа оид ба тарзи дурусти нигоҳдорӣ тавсия ва пешниҳодҳои муфид дода шуд.

Корҳои таъмирию бозсозӣ дар хоҷагии таърибавии сумбулаи институти боғу тоқпарварӣ ва сабзавоткорӣ АИКТ

Корҳои таъмирию бозсозӣ дар хоҷагии таърибавии сумбулаи институти боғу тоқпарварӣ ва сабзавоткорӣ АИКТ

Хоҷагии таърибавии Сумбулаи Институти боғу тоқпарварӣ ва сабзавоткорӣ АИКТ аз соли 1978 то инҷониб фаъолияти пурсамар дошта, дар рушди корҳои илмию тадқиқоти олимони соҳаи кишоварзӣ саҳмгузор мебошад.

Бо дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Хоҷагии таърибавӣ ки ба таъмири асосӣ ниёз дошт аз ҷониби Муассисаи давлатии “Рушди соҳибкорӣ дар соҳаи кишоварзӣ” дар доираи лоиҳаи “Баланд бардоштани устувори кишоварзӣ” пурра таъмиру азнавсозӣ

гардида, мавриди истифодабарӣ қарор гирифт.

Муассиса дар доираи компоненти якуми лоиҳаи “Баланд бардоштани устувори кишоварзӣ” намои пурраи беруна ва дохилаи биноро дар масоҳати 638,79 метри мурабаъ бо сифати баланди муоссир таъмиру азнавсозӣ намуд, ки барои кормандони марказ шароити хуби корӣ муҳаё гардид.

Ҳамчунин болопӯши бинои хоҷагии таърибавӣ, ки солиёни зиёд кӯҳнаву фарсуда гардида буданд дар масоҳати 328,79 метри мурабба бо сифати хуб пурра азнавсозӣ гардида, даромадгоҳ, толори маҷлисгоҳ, 6 ҳуҷраи корӣ, ҳамом, ошхона ва роҳравҳо, ки ба таъмири асосӣ ниёз дошт дар масоҳати 1443,66 метри мураббаъ бо тарҳи муосиру замонавӣ бо иваз намудани дару теразаҳо, фарш, шифт, сақф ва қандил таъмир карда шуд.

Корҳои сохтмонӣ тибқи меъёрҳои талаботи стандартҳои экологӣ ва иқтимоии Бонки Ҷаҳонӣ бо сифати баланду замонавӣ ба анҷом расида, бино мавриди истифода қарор дорад.

Роҳбарияти Хоҷагии таърибавии Сумбулаи Институти боғу тоқпарварӣ ва сабзавоткорӣ АИКТ аз дастгириҳои пайвастаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон хушҳолу қаноатманд гардида, изҳори сипос намуданд.

